

Frogn kommune
Postboks 10
1441 DRØBAK
postmottak@frogn.kommune.no
kristina.thomassen@frogn.kommune.no

Telefon + 47-48 17 07 85
Org.nr. 975 615 308 MVA
E-post leder@oa.birdlife.no
Internett oa.birdlife.no

Deres ref.

24/12369-13

Deres kontaktperson

Vår ref.

sak/825

Vår kontaktperson

Ivar Ruud Eide

Dato

03.02.2026

Høringsinnspill planforslag - Friluftslivets ferdselsårer 2026–2029

Vi viser til at kommunen 22.12.2025 sendte forslag til prosjektet Friluftslivets ferdselsårer på høring med 6 ukers frist, til 02.02. Vårt svar kommer dessverre én dag for sent, men vi håper likevel at innspillene tas med i den videre saksbehandlingen.

Innledning

Intensjonen med planen er god: å sikre befolkningen et attraktivt tilbud innen folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv, på en måte som også ivaretar naturmangfoldet. Ser man imidlertid utviklingen i kommunen over tid, fremstår den som urovekkende. Natur- og grøntområder bygges systematisk ned, og i løpet av 45 år er langt over halvparten av kommunens grøntområder forsvunnet. Dersom det likevel skal utarbeides en plan for Friluftslivets ferdselsårer, noe vi i BirdLife Oslo og Akershus er sterkt i tvil om, må en klar forutsetning være at hensynet til biologisk mangfold og naturverdier gis forrang framfor ytterligere tilrettelegging for friluftsliv.

Om Frogn kommunes viktigste grøntområder

Frognmarka

Dette er kommunens største natur- og friluftsområde og er mest kjent som et viktig rekreasjonsområde. Området rommer også arealer med rikt biologisk mangfold og flere potensielt verneverdige naturtyper, men Frognmarka er mangelfullt kartlagt. Det finnes variert skog, inkludert eldre løvskog og våtmarksområder, med betydelig økologisk potensial. Frognmarka har i dag ikke noe formelt vern. Både Frognmarkas Venner og vi, inkludert Drøbak-Frogn lokallag, har over lang tid bedt om at området sikres, for eksempel ved å etablere en grønn strek (Markagrense). Parallelt må naturmangfoldet kartlegges.

Frognmarka har mange friluftsverdier, med et omfattende nettverk av stier og skiløyper samt god tilgjengelighet gjennom parkeringsplasser og infotavler. Området brukes til turer som Frogn på langs, Kyst til kyst og Festningsmarsjen, og benyttes året rundt til fotturer, skiturer, sykling og ulike naturaktiviteter.

Seierstenmarka

Seierstenmarka er mindre enn Frognmarka, men utgjør både et verdifullt naturområde og et mye brukt friluftsområde. Den sørlige delen er statlig sikret for friluftsliv, mens øvrige deler er avsatt til LNFR-formål og hensynssone friluftsliv i kommuneplanens arealdel.

Seierstenmarka er delvis kartlagt av fagbiologer og har et rikt naturmangfold, samtidig som området er blant de mest brukte og tilgjengelige turområdene i Frogn. Naturverdiene omfatter blant annet hul eik, artsrik lauvskog med gamle trær samt våtmarksområder og dammer. De verdifulle naturarealene forekommer som mindre partier innenfor et tett og godt utbygd nett av turveger og stier, som benyttes til gåing, løping og sykling.

Samlet sett er både Frognmarka og Seierstenmarka for svakt sikret og utilstrekkelig kartlagt når det gjelder naturverdier og biologisk mangfold. For å hindre at gjenværende arealer gradvis bygges ned, bør områdene sikres gjennom lovverk, enten etter markaloven eller naturmangfoldloven. Et alternativ er å regulere dem til grønnstruktur med underformål naturområder i kommuneplanens arealdel. Før det igangsettes større tilretteleggingstiltak, som nye ferdselsårer eller diskogolf, må det gjennomføres grundig kartlegging av biologisk mangfold, inkludert flora, fauna og naturtyper, over en hel vår- og forsommerperiode. Dersom man starter i feil ende, risikerer man at store naturverdier går tapt.

Konkrete merknader til forslaget om Friluftslivets ferdselsårer

I planforslaget (Plan for friluftslivets ferdselsårer Frogn kommune 2026–2029) fremheves det som et mål for både fysisk og psykisk helse at befolkningen utøver fysisk aktivitet i grønne omgivelser. Dette formålet er det bred enighet om. Det må imidlertid vurderes om nye ferdselsårer faktisk bidrar til bedre helse, eller om inngrepene i enkelte grøntområder innebærer en risiko for at hensynet til naturverdiene veier tyngre enn den forventede gevinsten for folkehelsen, særlig i Seierstenmarka.

Om effektmålene

Ett av effektmålene er formulert slik: *Bærekraft og naturmangfold ivaretas: Alle tiltak på ferdselsårer og turmål er vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8–12 (miljørettslige prinsipper), og vedlikehold og nye tiltak bidrar til å styrke naturmangfoldet.* Vi har vanskelig for å se at et tettere nett av stier og turveger vil kunne styrke naturmangfoldet. Tvert imot vil økt tilrettelegging normalt føre til oppsplitting og fragmentering av naturområder samt økt forstyrrelse. Dette innebærer ikke at vi er imot nye ferdselsårer generelt, men i verdifulle naturområder bør det ikke etableres nye ferdselsårer.

Et annet effektmål er formulert slik: *Mangfold og universell utforming: Utvalgte hovedruter og turmål tilrettelegges for rullestolbrukere, personer med nedsatt syn og andre med funksjonsnedsettelse.* Universell utforming kan være hensiktsmessig i enkelte områder, men bør ikke gjøres til en generell norm. I enkelte landskap vil slik tilrettelegging kunne medføre betydelige naturinngrep, for eksempel ved etablering av kyststi eller i kupert skogsterreng.

Det er også et effektmål å sidestille *friluftsanlegg og idrettsanlegg som aktivitetsarenaer: Friluftsanlegg og idrettsanlegg gis lik status i planlegging, prioritering, investering og drift.* Vi er klar over at dette kan oppfattes positivt, ettersom idrett tradisjonelt har vært prioritert høyere og tilført langt større ressurser enn tiltak for enkelt friluftsliv. Etter vårt syn bør effektmålet i dette prosjektet imidlertid justeres slik at friluftsanlegg prioriteres foran idrettsanlegg når det gjelder ressursbruk og investeringer. Enkle tiltak som stier og smale turveger gir høy grad av helsebringende aktivitet til relativt lave kostnader, sammenlignet med større idrettstiltak som haller og fotballbaner, som er teknisk krevende, kostbare og i praksis har mer begrenset bruk.

For øvrig støtter vi de øvrige effektmålene, og fremhever særlig målet om å ivareta grønnstruktur i tettbygde strøk. Etter vårt syn forutsetter dette også tilbakeholdenhet med å etablere et for tett nett av ferdselsårer, ettersom slike områder ellers lett kan få et parkpreg. Vi støtter videre at tiltaksplanen hovedsakelig rettes mot tiltak i nærturterreng, det vil si i områder nær der folk bor.

BirdLife OAs anbefalinger

Planen beskriver at dagens situasjon i Frogn kommune er preget av et omfattende nett av eksisterende stier og løyper, i hovedsak tilrettelagt gjennom mange års innsats fra Frognmarkas Venner. Videre rapporterer 96 prosent av befolkningen at det er enkelt å komme seg til natur- og friluftsområder, inkludert parker og grøntarealer. Etter vårt syn understreker dette et sentralt poeng: Sti- og turvegnettet er i stor grad tilstrekkelig utbygd, og videre prioritering bør rettes mot kystnære områder, kyststi og nærnatur.

Dersom det skal tilrettelegges ytterligere i Frognmarka, må det være en klar forutsetning at det først gjennomføres en grundig kartlegging av biologisk mangfold, som omfatter alle artsgrupper, over en hel sesong – vår, sommer og tidlig høst – slik at nye tiltak ikke kommer i konflikt med naturverdier.

For Seierstenmarka frafåder vi sterkt ytterligere tilrettelegging. Området har allerede et godt utbygd nett av stier, løyper og turveger, og de gjenværende partiene med intakt og verneverdig natur må bevares. Bruken er høy gjennom hele året og omfatter blant annet fotturer, skiturer, hundelufting, trening og sykling. De artsrike delene av området risikerer å forringes betydelig ved økt bruk og nye ferdselsårer, som ytterligere vil fragmentere naturarealer som i dag fungerer som skjul samt leve- og næringsområder for fugl, pattedyr og insekter, og som også rommer en rik og variert flora.

Et tiltak innen dette prosjektet som vi støtter, er oppgradering og skilting ved viktige innfallsporter/utfartsparkeringer til marka. Her kan det legges bedre til rette med informasjons- og retningskilt, gjerne også med toaletter. Eksempler på dette er ved Follo museum, Slottet, Kanonene, Åsveien, Heer og Dalsbanen. Her kan også økt parkeringskapasitet vurderes dersom det ikke går på bekostning av skog og andre artsrike områder.

Vennlig fuglehilsen

Håkan Billing
leder

Ivar Ruud Eide (sign.)
naturvernkontakt